

„Zadania zwiększające retencję wodną na przykładzie prac realizowanych na terenie RZGW w Rzeszowie”.

Konferencja "Zatrzymaj Wodę - efekty wdrażania działań zwiększających retencję wodną w Polsce"

Krzysztof Gwizdak
p.o. Z-ca Dyrektora
ds. Ochrony Przed Powodzią i Suszą

- 1. Zadanie pn. „Odtworzenie pierwotnej pojemności zbiornika przystopniowego w Rzeszowie na rzece Wisłok – efekty prac**
- 2. zPKZW – zadania inwestycyjne zrealizowane w 2022 roku na terenie RZGW w Rzeszowie**
- 3. zPZKW – zadania utrzymaniowe zrealizowane w latach 2020-2022 na terenie RZGW w Rzeszowie**
- 4. zPKZW – zadania planowane na 2023 rok na terenie RZGW w Rzeszowie**

Realizacja przedsięwzięcia miała na celu poprawę warunków retencjonowania wody w czaszy przepływowego zbiornika wodnego w Rzeszowie na rzece Wisłok.

W wyniku zakończonych prac w grudniu 2022 roku ograniczone zostały procesy związane z:

- dotychczas systematycznym zalądowaniem się czaszy zbiornika,
- zarastaniem czaszy zbiornika, skutkującym zmniejszeniem natlenienia i nasłonecznienia,
- postępującą eutrofizacją, zmieniającą warunki siedliskowe dla ichtiofauny,
- pogarszaniem się jakości wody pitnej dla Miasta Rzeszowa,
- pogarszaniem się warunków spływu wód roztopowych,

Zbiornik Rzeszowski – luty 2023

Okres realizacji robót budowlanych: 10.2019 – 12.2022 r.

Przedsięwzięcie zostało podzielone na 2 etapy realizacyjne.

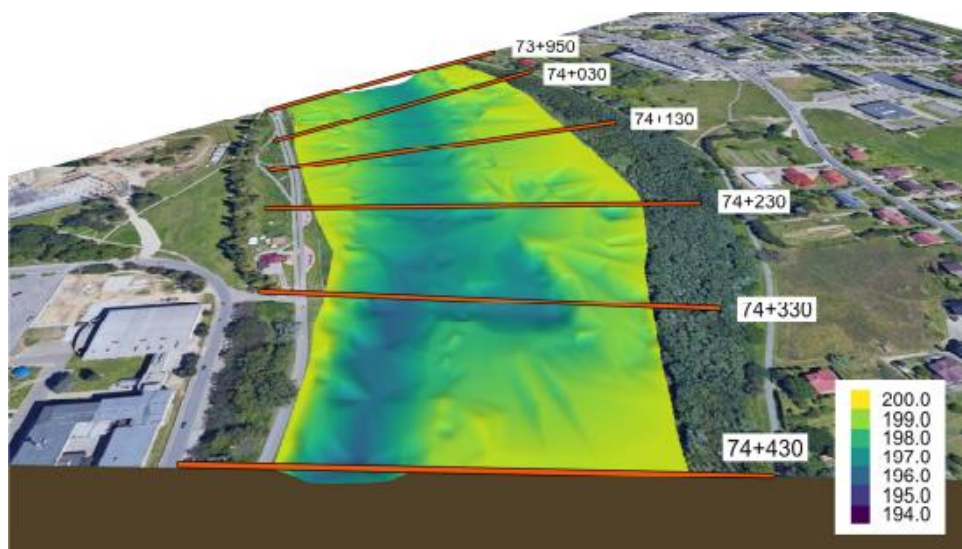
W pierwszym etapie prace prowadzone były na długości 1,1 km. Usunięto wówczas ponad 0,5 mln m³ osadów z obszaru o powierzchni 17 ha.

W drugim etapie, realizowanym na obszarze Natura 2000, prace były prowadzone na długości 3 km i objęły obszar 15 ha.

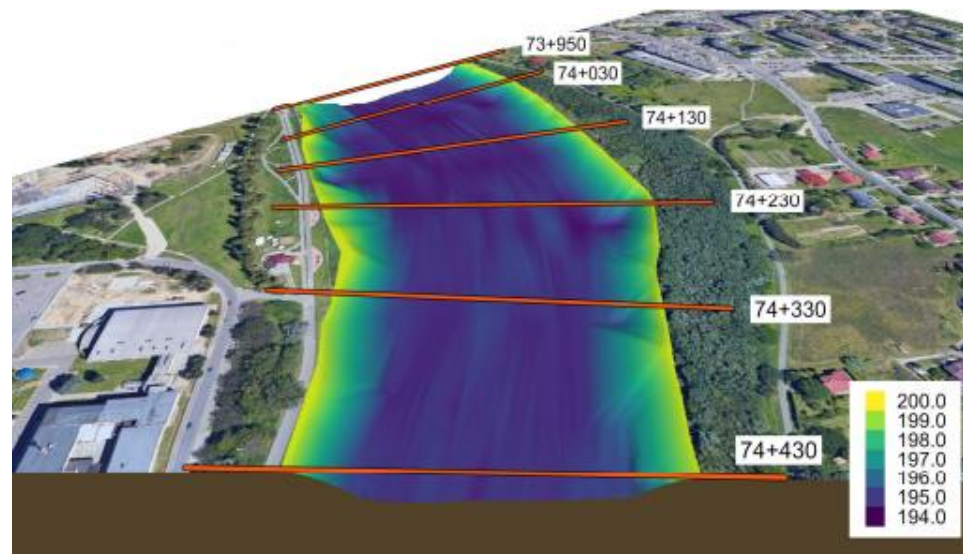
Łącznie z czaszy zbiornika wydobyto 720 697 m³ osadów z powierzchni ponad 32 ha.

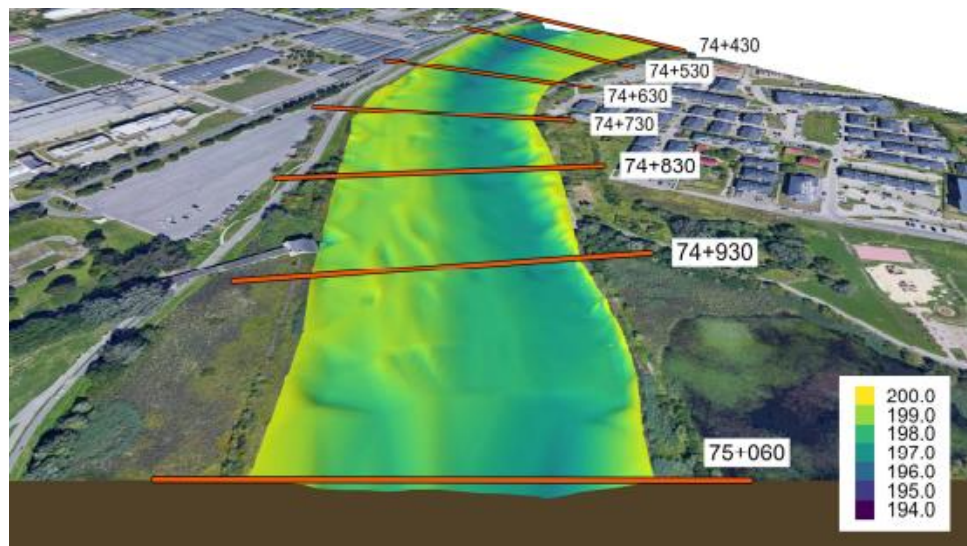
Rys. 1. Mapa przedstawiająca zakres zrealizowanego przedsięwzięcia

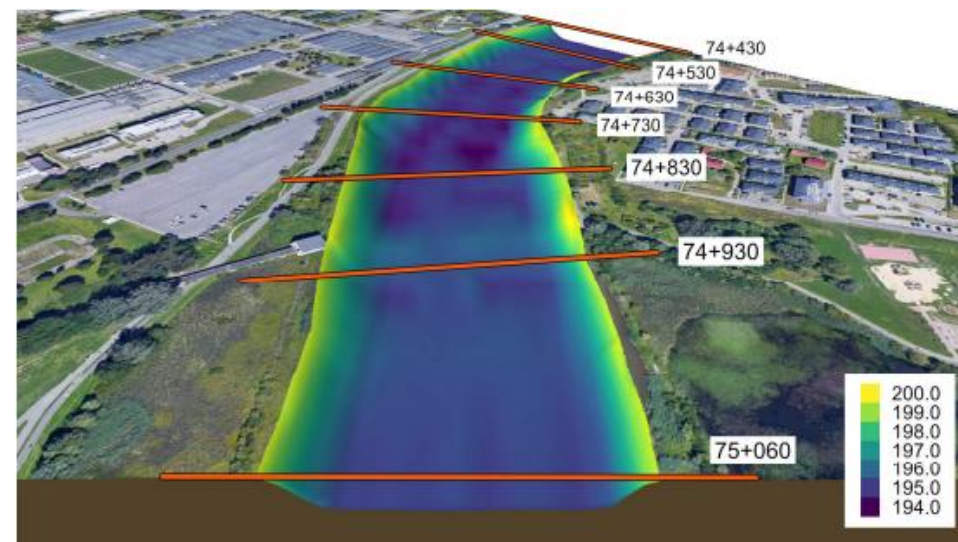
Rys. 2. Czasza zbiornika: km 73+950 - 74+430 –
kwiecień 2021

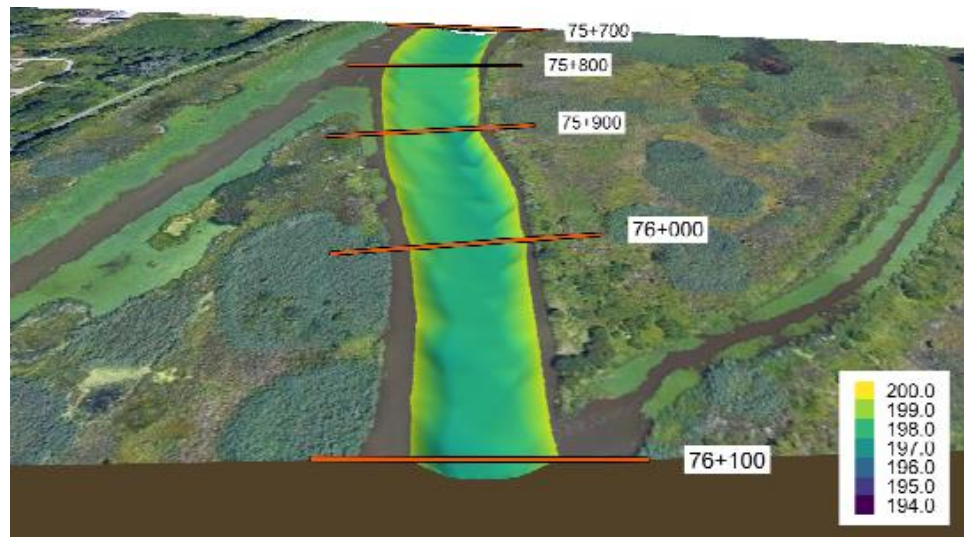
Rys. 3. Czasza zbiornika: km 73+950 - 74+430 –
listopad 2022

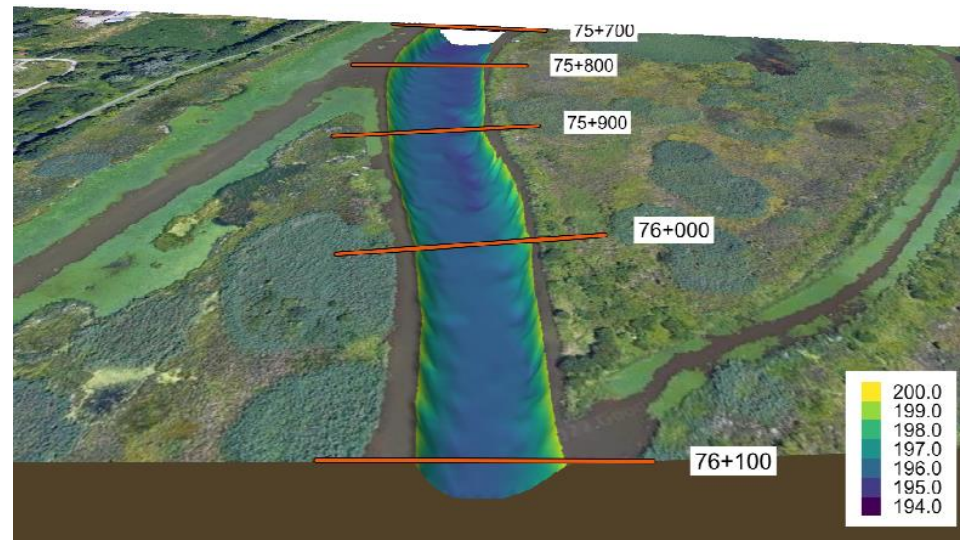
Rys. 4. Czasza zbiornika: km 74+430 - 75+060 –
kwiecień 2021

Rys. 5. Czasza zbiornika: km 74+430 - 75+060 –
listopad 2022

Rys. 6. Czasza zbiornika: 75+700 76+100
– lipiec 2022

Rys. 7. Czasza zbiornika: 75+700 76+100
– listopad 2022

Główne etapy realizacji robót obejmowały:

- Roboty przygotowawcze,
- wydobywanie osadów,
- zagospodarowanie osadów,
- prace towarzyszące.

Przed rozpoczęciem zasadniczej części przedsięwzięcia został uprzednio przygotowany teren prawego brzegu zbiornika, na którym osad musiał być tymczasowo deponowany. Zanim przystąpiono do procesu usuwania osadów, trzeba było przeprowadzić działania kompensujące polegające na przeniesieniu na siedliska zastępcze zbiorowisk rośliny chronionej kotewka orzech wodny. Na akwencie zostało również umieszczone sztuczne siedlisko lęgowe dla ptactwa wodnego tzw. barka dla ptaków.

Zbiór rośliny chronionej kotewka orzech wodny

Przygotowanie zaplecza technicznego

Wykonana barka dla ptaków

Miejsce tymczasowego składowania osadów na brzegu zbiornika

*Refuler wydobywający osady na brzeg na Zalewie Rzeszowskim.
Październik 2022*

Budżet przedsięwzięcia: 70 454 253,29 zł

Źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, środki budżetu państwa oraz środki własne.

- Współfinansowanie BP do UE 15%: 7 464 547,73 zł
- Środki UE - 85%: 42 299 103,78 zł 42 299 103,77 zł
- Środki własne PGW WP: 7 426 326,74 zł
- Rezerwa celowa: 13 264 275,05 zł

*Zbiornik Rzeszowski po zakończeniu prac
– luty 2023*

Założenia do Programu Kształtowania Zasobów Wodnych to nowatorskie podejście do zarządzania retencją korytową, pozwalające na poprawę bilansu wodnego na terenach rolniczych. Dzięki wykorzystaniu dwufunkcyjności systemów melioracyjnych możliwe jest odprowadzanie nadmiaru wody w czasie wezbrań i nawadnianie w okresie suszy i niżówek. W okresach niedoborów opadów, na rzekach i kanałach prowadzone jest czasowe podpiętrzanie wód, a następnie przekierowywanie ich do rowów melioracyjnych.

W Regionie Wodnym Górnej-Wschodniej Wisły, administrowanym przez rzeszowskie Wody Polskie eksploatowanych jest obecnie kilkadziesiąt obiektów piętrzących. Dzięki nim, na terenie czterech Zarządów Zlewni uzyskuje się retencję w wysokości blisko [35 mln m³](#).

W ramach założeń do Programu Kształtowania Zasobów Wodnych RZGW w Rzeszowie wykonuje szereg działań, które polegają m. in. na odbudowie jazów, stopni wodnych i innych budowli piętrzących. W 2022 roku zakończono realizację **5 zadań inwestycyjnych** których celem jest zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni rzek i potoków oraz **6 utrzymaniowych**. Łączna wartość inwestycji to blisko **3 mln zł**.

Zadania inwestycyjne na terenie administrowanym przez Zarząd Zlewni w Krośnie

1. „Zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni potoku Mrowla poprzez odbudowę budowli piętrzącej”

Zakres wykonanych prac:

- opracowanie dokumentacji technicznej oraz wykonanie robót budowlanych dla usunięcia nieprawidłowości w stanie technicznym budowli jazu na potoku Mrowla w miejscowości Bratkowice, gm. Świlcza, pow. rzeszowski w celu przywrócenia jego sprawności technicznej.

Efektem inwestycji jest możliwość retencjonowania wody w **ilości 5,60 tyś m³**.

Całkowita wartość inwestycji: 193 482,34 zł w tym:

- wartość ekspertyzy oceny stanu technicznego budowli + operat wodnoprawny : 19 800 zł
- wartość dokumentacji technicznej: 24 800,00 zł
- wartość robót: 148 882,34 zł

*Jaz w km w km 15+546 na potoku
Mrowla*

*Jaz w km w km 15+546 na potoku
Mrowla*

*Jaz w km w km 15+546 na potoku
Mrowla*

Zadania inwestycyjne na terenie administrowanym przez Zarząd Zlewni w Jaśle

2. „Zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni potoku Rzochowskiego i pot. Grądzkiego poprzez odbudowę budowli piętrzących”

Zakres wykonanych prac:

- odbudowa jazu i 2 zastawek na potoku Grądzkim oraz odbudowa przepusto-zastawki na potoku Rzochowskim w miejscowości Rzemień, gm. Przecław.

Efektem inwestycji jest możliwość retencjonowania wody w **ilości 8,60 tyś m³**.

Całkowita wartość inwestycji: 745 454,20 zł w tym:

- wartość dokumentacji: 108 880,00 zł
- wartość robót: 636 574,20 zł.

Przepusto-zastawka w km 3+484 na potoku Rzochowskim w m. Rzemień

*Jaz w km 0+757 na potoku Grądzkim
w m. Rzemień.*

*Zastawka w km 2+725 na
potoku Grądzkim w m.
Dobrynin*

Zastawka w km 1+568 na potoku Grądzkim w m. Rzemień

**3. „Zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni
potoku Czarny poprzez odbudowę budowli
piętrzących”**

Zakres wykonanych prac:

- odbudowa 2 jazów na potoku Czarnym w
miejscowości Roztoki i w miejscowości Umieszcz,
gm. Tarnowiec

Efektem inwestycji jest możliwość retencjonowania
wody w **ilości 2,40 tyś m³**

Całkowita wartość inwestycji: 456 945,00 zł w tym:

- wartość dokumentacji: 58 425,00 zł
- wartość robót: 398 520,00 zł

Jaz w km 6+000 na cieku potok Czarny

Jaz w km 2+200 na cieku potok Czarny

**4. „Zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni rzeki Tuszymka Duża -
Tuszymka Mała poprzez odbudowę budowli piętrzących”**

Zakres wykonanych prac:

- odbudowa 1 jazu na potoku Tuszymka Duża w miejscowości Ruda, gm.
Sędziszów Młp.

Efektem inwestycji jest możliwość retencjonowania wody w **ilości 5 tys m³**.

Całkowita wartość inwestycji: 714 235,35 zł w tym:

- wartość dokumentacji: 122 550,00 zł
- wartość robót: 591 685,35 zł.

Jaz w km 22+495 na potoku Tuszymka Duża w m. Ruda

5. Zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni rzeki Wielopolki poprzez odbudowę budowli piętrzących”

Zakres wykonanych prac:

-odbudowa 2 zastawek na potoku Wielopolka w miejscowości Glinik oraz w miejscowości Wielopole Skrzyńskie, gm. Wielopole Skrzyńskie.

Efektem inwestycji jest możliwość retencjonowania wody w ilości **2,40 tys m³**.

Całkowita wartość inwestycji: 526 759,80 zł w tym:

- wartość dokumentacji: 54 439,80 zł
- wartość robót: 472 320,00 zł

Zastawka w km
45+148 na cieku
Wielopolka

Zastawka w km 51+396
na cieku Wielopolka

W celu zwiększenia retencji korytowej Rzeszowskie Wody Polskie realizowały również zadania zPKZW w latach ubiegłych. W latach **2020-2021 zakończone zostały 4 zadania** inwestycyjne, polegające na odbudowie 4 jazów na rzekach: Barcówka i Mrowla oraz potokach: Jaślańsko-Chorzelowskim i Orliśko. Wartość zadań wynosiła 1,56 mln zł.

W ramach PKZW w latach 2020-2022 zrealizowano 15 zadań utrzymaniowych na łączną kwotę 701 tys. złotych. W ramach powyższych działań utrzymaniowych wykonano remont **14 zastawek** na potokach Marcinek, Żołynianka, w zlewni potoku Nowosiółka, remont: **7 jazów** na potokach Gilówka, Stobnica, Fabryczny, Lubaczówka, stopnia na potoku Młynówka oraz **2 przepustów** piętrzących w zlewni potoku Nowosiółka. Wykonano i założono szandory na jazie oraz **13 przepustach** z piętrzeniem na rzece Rakowa wraz z prowadzeniem nawodnień w zlewni rzeki Rakowa.

Fot. Prace związane z odtworzeniem zastawki piętrzącej na potoku Marcinek w Krośnie – widok na lewy przyciótek budowli

Fot. Zastawka betonowa na potoku Marcinek przed pracami remontowymi w 2021r.

Fot. Zastawka betonowa na potoku Marcinek po remoncie

Fot. Jaz na rzece Lubaczówka w miejscowości Lisie Jamy przed remontem

Fot. Jaz na rzece Lubaczówka w miejscowości Lisie Jamie-po remoncie

Fot. Zdjęcie zastawki przed remontem – rzeka Żołynianka

Fot. Zdjęcie zastawki po remoncie - rzeka Żołynianka

Ponadto opracowano ekspertyzy i dokumentacje techniczne na remonty 2 jazów na rzece Wisznia oraz Lubaczówka oraz operat wodnoprawny wraz z instrukcją gospodarowania wodą dla jazu na potoku Stobnica. Efektem realizacji zadań utrzymaniowych w latach 2020-2022 jest zwiększenie retencjonowania wody o około **205 tys. m³**.

Fot. Jaz na rzece Wisznia w miejscowości Nienowice

W ramach Założeń do Programu Kształtowania Zasobów Wodnych na 2023 r. zaplanowano 3 zadania z zakresu **utrzymania** wód i urządzeń wodnych na łączną kwotę **199 000 zł, w tym:**

Na terenie Zarządu Zlewni w Przemyślu:

- zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni rzeki Wisznia i Kanału Bucowskiego poprzez naprawę nawierzchni przejazdu zlokalizowanego na koronie jazu oraz wycinkę zakrzaczeń w obrębie jazu i brzegów rzeki Wisznia w m. Nienowice, gm. Radymno

Na terenie Zarządu Zlewni w Krośnie:

- zwiększenie pojemności korytowej poprzez remont przepustu z piętrzeniem na cieku Grodziszczanka (Leszczyńska) w km 3+890 w m. Grodzisko Dolne gm. Grodzisko Dolne

Na terenie Zarządu Zlewni w Stalowej Woli:

- prowadzenie nawodnień na budowlach piętrzących – jazie i 13 przepustach z piętrzeniem w zlewni rzeki Rakowa w gm. Dzwola.

W obrębie Zarządu w Stalowej Woli zakres realizowanych obecnie **inwestycji** obejmuje:

- remont na zastawce oraz przepuście z piętrzeniem, zlokalizowanymi na rzece Przyrwa w miejscowości Dębno, gm. Leżajsk;
- prace budowlane na obiektach piętrzących w zlewni rzeki Borowina obejmujące odbudowę 2 jazów oraz zastawki w miejscowości Potok Górny oraz 5 przepustów z piętrzeniem w miejscowości Lipiny Dolne, gm. Potok Górny.

Dla wszystkich obiektów zakres prac obejmować będzie również przygotowanie do prowadzenia nawodnień.

Dziękuję za uwagę

www.wody.gov.pl